

NIKS
HAENIG AN
HARREVELD
MOT
D'R AN!

DORPSPLAN
2022 – 2032

INHOUDSOPGAVE

Inhoudsopgave	2
Voorwoord	3
Successen	4
Over Harreveld	6
Aanpak	7
Wonen	8
Verkeer & Veiligheid	10
Sociaal leven	12
Duurzaamheid & Vergroening	14
Toerisme & Bedrijvigheid	16
Wat de jeugd wil	18
Hoe nu verder	19

COLOFON

Tekst:

Marije Schrijft

Vormgeving:

Hisslink grafisch ontwerp en webdesign

Fotografie:

DB Harreveld, Sylvia Rietberg Groothedde

Freek Jansen

Stan Bouman

VOORWOORD

Voor u ligt het nieuwe dorpsplan voor Harreveld. Het vorige dorpsplan liep van 2009 tot 2020, dit nieuwe plan loopt tot 2030. Het is van groot belang om een dorpsplan te hebben, want om iets te realiseren, is draagvlak nodig. Daarom is dit dorpsplan gezamenlijk met de inwoners van Harreveld gemaakt en is er direct draagvlak vanuit de bevolking. Zo weten alle Harrevelders waar we in de toekomst aan willen werken. Dat geldt ook voor de gemeente: als wij met goede plannen komen in de vorm van een dorpsplan, zijn zij bereid om ons te ondersteunen en te helpen bij de uitvoering ervan. Dit allemaal om Harreveld leefbaar te houden.

Vanuit het 'oude dorpsplan' zijn er al heel wat plannen gerealiseerd. Deze staan beschreven in het volgende hoofdstuk. Maar er zijn ook uitdagingen. Bijvoorbeeld op het gebied van wonen: er zijn simpelweg te weinig betaalbare huizen beschikbaar. De verwachting was dat de seniorenwoningen zouden worden gesloopt, maar dat is tot op heden nog niet gebeurd. Gelukkig zijn er mogelijkheden aan de Looweg en op zaal 'De Boer'. Tevens wordt door gezamenlijke Harreveldse inzet ook het café behouden. Iets waar we als Harrevelders ontzettend trots en blij mee mogen zijn.

Een andere uitdaging is het verkeer in en om Harreveld. Het verkeer in de Kerkstraat blijft een lastige kwestie en verkeersveiligheid is in dit nieuwe dorpsplan dan ook een belangrijk onderwerp. Ook kent Harreveld vele verenigingen die belangrijk zijn voor de sociale eenheid. De faciliteiten die daarvoor nodig zijn, kosten vrijwilligers veel tijd. We zien de druk op hen toenemen en een initiatief om 't Hach samen te voegen met het Dorpshuis is nog steeds niet van de grond gekomen. Dit is een grote wens, want dan kan de sociale eenheid nog meer groeien en vrijwilligers efficiënter worden ingezet.

Ik hoop dat je in dit plan inspiratie opdoet om ook je steentje bij te dragen aan de leefbaarheid in Harreveld, in welke vorm dan ook. Want op Harreveld gaan we met z'n allen aan de slag!

Jos Hulshof,
voorzitter Dorpsbelangen Harreveld

SUCCESSEN

WONEN

CPO 'De Bond' is gerealiseerd: op de plek van de oude ForFarmers veevoederfabriek zijn acht nieuwe huizen gebouwd. Het randschappelijk wonen op Erve 't Hach en Reinas is inmiddels een feit en bestaat uit zo'n twintig woningen.

SOCIAAL LEVEN

Voor de sociale eenheid zijn er inmiddels diverse initiatieven, zoals de minisoos, 'kom met etten' en 'effe bakkie doen'. Hier wordt veelvuldig gebruik van gemaakt. De uitbreiding van het Dorpshuis, nu tien jaar geleden, is met vele vrijwilligers in driekwart jaar voor elkaar gebokst.

VERKEER & VEILIGHEID

Een nieuw kruispunt met verkeerslichten bij de aanpak van N18 leidt tot een veiligere overstek voor zowel voetgangers, fietsers als gemotoriseerd verkeer. Er zijn grasbetonblokken langs de wegen geplaatst. De Kerkstraat is samen met het plein heringericht. Ook het verlichten van parallelweg tot aan de Wolterij is uitgevoerd en het heeft even geduurd, maar uiteindelijk is ook de renovatie van Freule van Dorth/ Korenbloemstraat/ Klaproosstraat uitgevoerd.

Een topprestatie! Met de aanleg van beachvolleybalvelden en een jeu de boulesbaan neemt het aantal gebruikers van het dorpshuis weer toe. De dorpskern heeft een metamorfose ondergaan en is helemaal vernieuwd opgezet. Dit geeft veel ruimte voor activiteiten, zoals de kermis.

TOERISME & BEDRIJVGHEID

De Fietspaden-commissie heeft vele meters fietspad aangelegd en zorgt, met haar vrijwilligers, nog steeds voor het onderhoud. Langs de fietspaden zijn twee 'schuilhutten' geplaatst. In deze kapschuurtjes kunnen recreanten even lekker uitrusten of schuilen.

DUURZAAMHEID & VERGROENING

Met betrekking tot duurzaamheid is Harreveld goed bezig. Vele daken van woningen, maar ook agrarische schuren, zijn voorzien van zonnepanelen. De digitale bereikbaarheid van de kern en het buitengebied is enorm verbeterd met de komst van glasvezel. Een nieuwe aanplanting voor het jongerenhuis is gerealiseerd en de urnentuin bij de begraafplaats is opgeknapt. Iedereen maakt inmiddels gebruik van papier/glas/plastic etc. dat gescheiden wordt opgehaald.

OVER HARREVELD

Harreveld is één van de kleine kernen van de gemeente Oost-Gelre. Het is onbekend wanneer Harreveld precies is ontstaan, maar de oudste vermeldingen van een huis op deze plek dateren al uit het jaar 1200. Oude namen voor deze havezate waren Harveld, Harvelt, Hervelde, Herveld en Herfelde.

Op de plek van de oude havezate is nu een jeugdinstituut gevestigd. De gracht die voorheen om de havezate stroomde, is nog altijd intact. In het centrum staat de Rooms-Katholieke Sint-Agatha kerk, deze werd in 1868 in gebruik genomen. Even buiten het dorp, aan de Twenteroute, staat een beltkorenmolen, Hermien genaamd. Deze stamt uit 1819.

Harreveld heeft een basisschool, de Sint Canisiuschool. Deze werd al in 1922 gebouwd. Eind vorige eeuw werd de school met hulp van vele vrijwilligers afgebroken en herbouwd. In leerjaar 2020-2021 zaten er 78 leerlingen op school. Het dorp heeft geen supermarkt, maar er zijn wel een aantal voorzieningen zoals een AED, Broodnodig die rondrijdt met brood, zuivel en andere producten en boerderijwinkels. Op korte afstand zijn een huisartsenpost, supermarkt en drogist te vinden. Deze zijn bovendien goed bereikbaar, door de ligging van Harreveld aan de Twenteroute (N18), die weer aansluit op de A18. Zowel Doetinchem als Enschede zijn daardoor goed aan te rijden. Ook is er een bushalte, waar elk half uur de bus kan worden gepakt.

Harreveld heeft een warme sociale omgeving. Er zijn, zeker voor een klein dorp, veel actieve verenigingen en er heerst een uitzonderlijk groot saamhorigheidsgevoel. Hier wordt het 'naoberschap' nog volop in de praktijk gebracht en er wordt van alles georganiseerd voor jong en oud. Vrijwilligers spelen daar een belangrijke rol in.

HARREVELD IN CIJFERS*

Oppervlakte	1235 ha
Inwoneraantal	1420
Unieke adressen	563
Huishoudens	490
Bedrijven	140

*gegevens over 2021, bron www.allecijfers.nl

AANPAK

Voor een kerkdorp als Harreveld is leefbaarheid enorm belangrijk. Want als mensen zich aange-trokken voelen om hier te willen (blijven) wonen, kan het dorp blijven voortbestaan. Maar wat de één leefbaar vindt, hoeft niet per se voor een ander te gelden. Het is dus van groot belang om te weten wat bewoners van Harreveld belangrijk vinden op dit gebied. Dat is opgetekend in dit Dorpsplan, dat met behulp van de inwoners tot stand gekomen.

Het oude dorpsplan liep in 2020 af. Om tot een nieuw dorpsplan te komen, speelde het bestuur van Dorpsbelangenvereniging Harreveld eerst het Kleine Kernen Spel voor Dorpsbelangenorganisaties*. Dit gaf goede inzichten voor de verdere aanpak. Er werd besloten om Dorpshuizen en Kleine Kernen (DKK) in te schakelen als procesbegeleider. Dit gebeurde in de personen van Siert Wieringa en Herman Lensink. Zij gaven de stappen aan die gezet moesten worden om tot een nieuw Dorpsplan te komen.

WERKGROEP DORPSPLAN

Er werd besloten om een speciale werkgroep in te richten die zich zou gaan bezighouden met de ontwikkeling van het Dorpsplan. Door brainstormen kwam het bestuur tot een lijst van inwoners uit alle bevolkingsgroepen in Harreveld. Een aantal hiervan werd persoonlijk gevraagd toe te treden tot de werkgroep. Deze bestaat uit Manon Hulshof, Sanne Hartjes, Remco Kampshof, Sjoerd Stoverink, Lonneke Hartjes, Ragnhild Gierkink, Vonne Beernink, Mike Kuiperij, Trudy Kruisselbrink, Ellen Kolkman, Ron Rosendaal en Walter Wolters.

AFTRAP

De eerste bijeenkomst met de complete groep was op 11 maart 2020. Besloten werd om een schouw door het dorp te organiseren. Helaas liep dat door het uitbreken van corona vertraging op. In september van dat jaar kon de draad worden opgepakt en fietste de werkgroep samen door Harreveld. Daarbij werd bekeken en besproken wat de parels zijn in het dorp en wat aandacht behoeft. Aan de hand daarvan werden thema's bepaald die belangrijk zijn voor de leefbaarheid in Harreveld, namelijk toerisme en voorzieningen, dorpshuis en verkeer & veiligheid, sociale samenhang en wonen, dorpsinrichting en leefbaarheid, buitengebied, duurzaamheid en milieu.

BEWONERSAVOND

Na de schouw en het bepalen van de thema's werd het tijd om de inwoners van Harreveld te vragen om hun mening en ideeën. De bewonersavond kon, wederom door corona, pas plaatsvinden op 27 oktober 2021. Er werd gekozen voor een interactieve opzet: de inwoners konden langs acht thematafels lopen en overal met gele post-its hun ideeën achterlaten. Vervolgens konden zij ook nog aangeven welke thema's of onderwerpen zij het belangrijkste vinden.

VIJF THEMA'S

Al deze informatie is gebundeld en vervolgens verwerkt tot het nieuwe Dorpsplan. Tijdens deze procedure kwamen er een vijftal overkoepelende thema's die spelen in Harreveld naar boven, namelijk:

- Wonen
- Verkeer & Veiligheid
- Sociaal leven
- Duurzaamheid & Vergroening
- Toerisme & Bedrijvigheid

In de volgende hoofdstukken worden per thema de belangrijkste speerpunten besproken. Daarbij wordt geschetst hoe de situatie nu is, wat de wensen en ideeën van de bevolking van Harreveld zijn, de doelen voor de toekomst en zo mogelijk hoe daaraan kan worden gewerkt.

*https://dkkgelderland.nl/diensten_van_dkk/kleine_kernen_spel_voor_dorpsbelangenorganisaties

WONEN

De inwoners van Harreveld voelen zich sterk verbonden met hun dorp. Er zijn mensen die hun hele leven in Harreveld wonen. Ook zijn er veel inwoners die voor studie het dorp tijdelijk verlaten, maar op een later moment weer willen terugkeren. Er zijn voornamelijk koopwoningen en een aantal (sociale) huurwoningen. Het aantal 'kleinere woningen', die voor zowel starters als senioren aantrekkelijk zijn, is beperkt. Het verbeteren van het woonaanbod in Harreveld wordt dan ook als een absolute prioriteit gezien door de inwoners.

SPEERPUNT: MEER WONINGBOUW

Situatie: Al jaren is er meer vraag naar woningen in Harreveld, dan aanbod. Er worden te weinig woningen bijgebouwd om aan de vraag te voldoen, bovendien rijzen de huizenprijzen de pan uit. Starters hebben moeite om geld voor een huis op te brengen en veel huizen worden door niet-Harrevelders gekocht. Jeugd gaat daardoor op zoek naar een woning elders. Ook voor ouderen zijn er weinig mogelijkheden om kleiner te gaan wonen in Harreveld. Uit de ideeën voor wonen, bouwlocaties, innovatie en woonvormen kan worden geconcludeerd dat er in het dorp behoefte is aan diverse vormen van woning(ver)bouw.

Doel: Er moeten meer woningen komen in Harreveld. Dat kan door het aanwijzen van nieuwe bouwlocaties, het realiseren van woningen op inbreidingslocaties en de bouw van starterswoningen. Ook het realiseren van tiny houses of het ombouwen van boerderijen die geen agrarische functie meer hebben tot woningen is een goede optie.

Wensen/acties:

- Mensen uit Harreveld voorrang geven bij toewijzen van bouwgrond en waar mogelijk bij woningen
- Inbreidingslocaties blijven ontwikkelen
- Levensloopbestendige woningen realiseren
- Meer starterswoningen (waaronder tiny houses) realiseren, zowel huur- als koop

SPEERPUNT: DOORSTROOM WONINGMARKT

Situatie: Er is amper doorstroom op de woningmarkt in Harreveld. Er zijn weinig mogelijkheden voor ouderen om kleiner te gaan wonen in het dorp en de hoeveelheid 55+ woningen van woningcorporatie ProWonen in Harreveld is sterk gedaald. Hierdoor komen er geen ruime huizen voor gezinnen vrij. Jongeren zouden de kans moeten krijgen om in een eengezinswoning te gaan wonen.

Doel: De doorstroom moet beter worden, zodat er voor elke doelgroep een geschikte woning te verkrijgen is. Mogelijk kan ProWonen hierin meer betekenen, door voorrangregelingen voor huurders uit Harreveld in te voeren. Ook woningruil is een optie, eventueel met financiële vergoeding om de kleinere woning te compenseren.

Wensen/acties:

- 55+ eis weer invoeren op wooncomplex Hogenkampstraat (tenzij 55-plussers elders een woning kunnen vinden)
- Platform voor woningruil voor en door Harrevelders opzetten
- Voorrangregeling treffen met ProWonen voor Harrevelders/leeftijdsgroepen
- Levensloopbestendige woningen creëren

WAT WIL HARREVELD?

- Meer woningbouw, bijvoorbeeld op KSH-terrein
- Stoppende boerderijen ombouwen tot woning
- Plaats voor 'tiny houses'
- Meer instapwoningen voor jeugd (huur/koop)

VERKEER & VEILIGHEID

De verkeerssituatie op bepaalde plekken in en om Harreveld is een aandachtspunt. Er komt te veel vrachtverkeer door de kern en het is er simpelweg 'te vol, te smal en te druk'. Ook wordt er regelmatig te hard gereden, zowel in de kern als in het buitengebied. Dat zorgt voor overlast en onveilige situaties. Ook het 'gedwongen huwelijk' van Harreveld met jeugdinstelling de Horizon is een aandachtspunt binnen het thema veiligheid. Zoals overal kent ook Harreveld enkele hangplekken. Bij overlast wordt de politie gebeld. Veel wijken in Harreveld hebben een buurt-app, waarop verdachte zaken worden gemeld.

SPEERPUNT: VERKEER DOOR DE KERN

Situatie: De verkeerssituatie in Harreveld kan en moet veiliger. Er rijden te veel vrachtwagens door het dorp en er wordt regelmatig te hard gereden. Kinderen kunnen hierdoor niet veilig oversteken. Bovendien zorgt de combinatie van de klinkers en de drempels ook nog eens voor veel lawaai. Een grote zorg is dat de verkeersdrukke nog verder gaat toenemen als de kruising bij de Zieuwentseweg wordt gesloten.

Doel: Er moet betere doorstroming van het verkeer komen. De verkeersoverlast moet worden beperkt en de verkeerssituatie moet veiliger worden. Er moet minder hard worden gereden en een veilige oversteeplek komen. Inwoners zien het aanleggen van een rondweg voor (groot) verkeer wel zitten, evenals een nachtverbod/tijdzones voor vrachtverkeer of het verplaatsen van bedrijven naar het industriegebied. Mogelijk is éénrichtingverkeer voor vrachtwagens in het dorp ook een optie.

Wensen/acties:

- Minder vrachtverkeer door het dorp, bijvoorbeeld door regeling met vrachtwagenchauffeurs over route, eenrichtingsverkeer en/of tijdzones.
- Meer passeermogelijkheden groot verkeer
- 30 km-zones duidelijk aangeven
- Veilige oversteeplek met duidelijke markering
- Flitspalen / camera's plaatsen
- Stillere wegbedekking Kerkstraat

SPEERPUNT: PARKEERGELEGENHEID

Situatie: Er zijn te weinig parkeerplekken in de kern, zo gaan er bij De Boer parkeerplaatsen verloren. Soms is de locatie van de parkeerplekken is niet handig. Dat geldt bijvoorbeeld in de Kerkstraat, waar geparkeerde auto's de doorstroom beperken en de veiligheid beïnvloeden. Er staan 's nachts vaak vrachtwagens in de dorpskern geparkeerd. Dit is niet wenselijk.

Doel: Meer parkeerplekken creëren op geschiktere plekken en huidige plekken efficiënter inrichten.

Wensen/acties:

- Slimmere indeling parkeerhavens Kerkstraat
- Parkeerverbod Kerkstraat
- Meer parkeergelegenheid Ursulastraat

SPEERPUNT: GEVAARLIJKE PLEKKEN

Situatie: In het dorp en het buitengebied zijn een aantal plekken aan te wijzen waar de verkeerssituatie veiliger zou moeten kunnen. Ook wordt er op sommige plekken te hard gereden.

Doel: Betere verkeersveiligheid door slimme snelheidsbeperkingen, betere overzichtelijkheid van kruispunten en betere bewegwijzering. Ook kan de straatverlichting hier en daar beter.

Wensen/acties:

- Betere bewegwijzering N18 voor fietsers
- Spiegels op kruising Rector Hulshofweg / Dwarsweg
- Spiegels in bochten bij De Riette / Hoeweg
- Versmalling bij Krabbenborg aanpassen
- Meer verlichting parallelweg langs hockeyveld
- Snelheidsbeperkende maatregelen Heideweg en Lindeboomweg

WAT WIL HARREVELD?

- Vrachtverkeer beperken
- Parkeergelegenheid, doorstroming en veiligheid
- Spiegels op gevaarlijke kruisingen
- Slimmere snelheidsbeperkingen dorp en buitengebied

SPEERPUNT: JEUGDINSTELLING DE HORIZON

Situatie: Harreveld is al heel wat jaren in een zogeheten ‘gedwongen huwelijk’ met de instelling. Er is regelmatig contact tussen dorpsbelangen, de gemeente en de Horizon. Er zijn jaren geweest waarbij de wisselwerking niet goed verlopen is. Bewoners van de instelling kwamen op openbare plekken van het dorp. De regels voor de bewoners werden aangescherpt. Het schoolplein is verboden terrein voor onbevoegden. Er zijn zo nu en dan klachten vanuit de inwoners van Harreveld. Vormen van overlast worden vaak opgelost door te bellen naar De Horizon, maar zo worden klachten niet goed bijgehouden en geregistreerd.

Doel: Overlast voorkomen of zo snel en goed mogelijk oplossen, ook voor de langere termijn. Bij klachten wordt vaak gebeld naar de jeugdinstelling, maar het is beter om deze centraal bij te houden en te registreren. De politie raadt aan om klachten aan hen door te geven, zodat er een onafhankelijke verzamelplek is en zij de klachten kunnen bespreken met de Horizon.

Wensen/acties:

- Klachten doorgeven aan de politie, zodat er sowieso wat mee wordt gedaan
- Stappenplan op website DB Harreveld plaatsen hoe te handelen bij klachten

SOCIAAL LEVEN

Er heerst een uitzonderlijk groot saamhorigheidsgevoel in Harreveld. De term ‘noaberschap’ komt daarbij sterk naar voren. Men staat voor elkaar klaar en het is gebruikelijk om buurt te maken, een meiboom of Sarah/Abraham te zetten, te gaan kraamschudden en bij elkaar te komen voor het carnaval, de kermis en het jaarlijkse buurtfeest. De saamhorigheid kwam echt naar voren toen Harreveld in 2016 bekroond werd tot mooiste dorp van Gelderland in het programma van omroep Gelderland: ‘Zomer in Gelderland’. Ook heeft Harreveld veel verenigingen en verbinden de basisschool, het Dorpshuis en café De Boer de inwoners nog meer.

SPEERPUNT: SAMENVOEGEN DORPSHUIS EN SPORTPARK

Situatie: Voor nu is de sociale omgeving in Harreveld goed geregeld. Er zijn veel verenigingen en er worden veel activiteiten georganiseerd waarbij de inwoners worden verbonden. Wel zou het overgrote deel van de Harrevelders graag zien dat de activiteiten van het Dorpshuis en sportcomplex 't Hach bijeen worden gebracht.

Doel: Het samenvoegen van het Dorpshuis en 't Hach op de juiste locatie zal meer draagkracht opleveren, kosten besparen en het benodigde aantal vrijwilligers zal minder zijn. Bovendien komt er dan op de verlaten locatie ruimte voor woningbouw. Dat zou volgens velen op de plek van sportcomplex 't Hach kunnen, terwijl anderen opperden dat er een sport/cultuur-complex kan worden gerealiseerd in/rondom de kerk, school en sportvelden 't Hach, en woningen te bouwen op de locatie van het Dorpshuis.

Wensen/acties:

- Samenvoegen activiteiten en locaties Dorpshuis en sportvelden
- Meer samenwerking tussen verenigingen
- Gezamenlijke horeca en inzet vrijwilligers
- Dorpshuis 't Kempken behouden omdat het belangrijke ontmoetingsplek is in het dorp

SPEERPUNT: BASISCHOOL

Situatie: Een element dat de inwoners van Harreveld sterk verbindt, is de basisschool. Er wordt veel samengewerkt met de verenigingen om de kinderen te betrekken bij het dorpsleven. Er ontstaan vriendengroepen die met elkaar opgroeien. De basisschool is de link tussen de inwoners en het dorp. Als de jeugd al vroeg wordt betrokken bij het dorp heeft dit een positief effect op de jaren na de basisschool. Zo houdt je de jeugd in het dorp. Zonder basisschool zullen jonge gezinnen niet in Harreveld willen wonen. Dit heeft grote gevolgen voor de verenigingen en dus de leefbaarheid van het dorp.

Doel: Basisschool behouden voor het dorp.

Wensen/acties:

- Zorgen dat er voldoende aanwas blijft voor school, door Harreveld aantrekkelijk te maken/houden voor jonge gezinnen.

WAT WIL HARREVELD?

- Samenvoegen 't Hach en dorps huis
- Behoud van dorps huis, café en basisschool
- Nieuwe (culturele) functies kerk
- Kerkplein gezellige ontmoetingsplek maken
- Behoud verenigingsleven en vrijwilligers
- Activiteiten jong & oud meer verweven

SPEERPUNT: VERENIGINGEN EN VRIJWILLIGERS

Situatie: Voor een klein dorp als Harreveld zijn er erg veel verenigingen. Bijvoorbeeld de Oudheidkundige vereniging Harvelt, Carnavalsvereniging de Zandbieters, KSH, Corsogroep de Witte Brug, Harmonie St. Agatha, etc. Eigenlijk is iedereen wel bij een vereniging betrokken; als lid, vrijwilliger, bestuurslid, etc. Dit actieve verenigingsleven maakt de band tussen de inwoners erg hecht. Iedereen kent elkaar en kan op elkaar rekenen. Dat moeten we vooral zo houden. Het blijkt dat er wel inwoners zijn die wat willen betekenen voor het dorp, maar niet goed weten hoe of bij wie ze daarvoor moeten zijn.

Doel: Beter afstemming tussen mensen die zich willen inzetten voor het dorp of zijn verenigingen, en organisaties/verenigingen die mankracht zoeken. Zodat er over tien jaar ook nog voldoende vrijwilligers zijn om alle sociale- en verenigingsactiviteiten in stand te houden.

Wensen/acties:

- Opzetten vrijwilligersuitzendbureau, waarin Harrevelders en niet-Harrevelders kunnen worden gekoppeld aan verenigingen en activiteiten organisatoren.
- Verenigingen en voorzieningen overzichtelijk en vindbaar plaatsen op website DB.
- Sportactiviteiten en -verenigingen behouden voor de toekomst

SPEERPUNT: KLOPPEND DORPSHART

Situatie: De toekomst en omgeving van de kerk en café De Boer blijkt de bevolking van Harreveld nauw aan het hart te gaan. Er werden volop ideeën geopperd wat hier moet gaan gebeuren, om het café, kerkplein en de kerk weer het kloppend cultuur- en horecahart van Harreveld te maken.

Doel: Het Kerkplein ‘gezelliger’ maken, beter inrichten en goede functies geven. Daarvoor werden verschillende ideeën geopperd, die variëren van een nieuwe voorganger in de kerk, tot er een cultuurhuis van maken, woningen in te realiseren, er een bed & breakfast in te maken of een zitgelegenheid in de tuin te creëren. Er wordt gesteld dat het belangrijk is voor Harreveld om café De Boer te behouden, dit is inmiddels een feit. De kerk kan mogelijk een mooie nieuwe functie krijgen.

Wensen/acties:

- Kerk functie geven, eventueel in combinatie met horeca
- Kerkplein inrichten en mooier maken, met (verrijdbaar) groen en bijvoorbeeld waterspel. Er moet wel plek blijven op het plein voor de jaarlijkse kermis.
- Café en samen met kerk en kerkplein kloppend hart van Harreveld maken

SPEERPUNT: INITIATIEVEN EN SAMENWERKING

Situatie: In en om Harreveld is veel te doen. Het Feestcomité Harreveld organiseert het Pinkster festijn. Vanuit de gemeente bestaat sinds 2016 de pilot WMO Harreveld ‘Samen kom je verder!’ Participanten vanuit allerlei invalshoeken hebben een aandeel geleverd (en leveren dat nog steeds) binnen diverse verenigingen. Diverse werkgroepen leveren een flinke bijdrage aan de instandhouding van de leefbaarheid. Hieruit is de activiteitengroep Heel Harreveld ontstaan, die verschillende activiteiten organiseert. Denk aan de minisoos voor ouderen op donderdagochtend en ‘Kom met etten’, elke laatste donderdag van de maand, de minisoos, een autosterrit, etc. Jeugdkamp Harreveld organiseert jaarlijks een kamp voor alle Harreveldse jeugd in de leeftijd van groep vier t/m acht. Veel van deze activiteiten en initiatieven kunnen gehouden worden in samenwerking met Café de Boer en dorps huis ’t Kempken. Inwoners vinden dat er jaarrond nog meer activiteiten kunnen worden georganiseerd en initiatieven ontplooid.

Doel: Initiatieven voortzetten en waar mogelijk uitbreiden, op daarvoor geschikte locaties. Daartoe zouden verenigingen nog meer kunnen samenwerken en gezamenlijk gebouwen benutten

Wensen/acties:

- Nog een activiteitenlocatie erbij zoeken
- Gemeenschappelijke gebouwenstrategie opzetten
- Gezamenlijke activiteiten voor jong & oud blijven organiseren

DUURZAAMHEID & VERGROENING

Harreveld is al erg groen, door het hele dorp zijn perkjes, bomen en struiken aangeplant. Toch is een nog 'groener' dorp wel een wens van de inwoners, in het bijzonder op bepaalde plekken in het dorp. Ook biodiversiteit in het buitengebied en het opwekken van schone energie wordt door Harrevelders als belangrijk en kansrijk gezien.

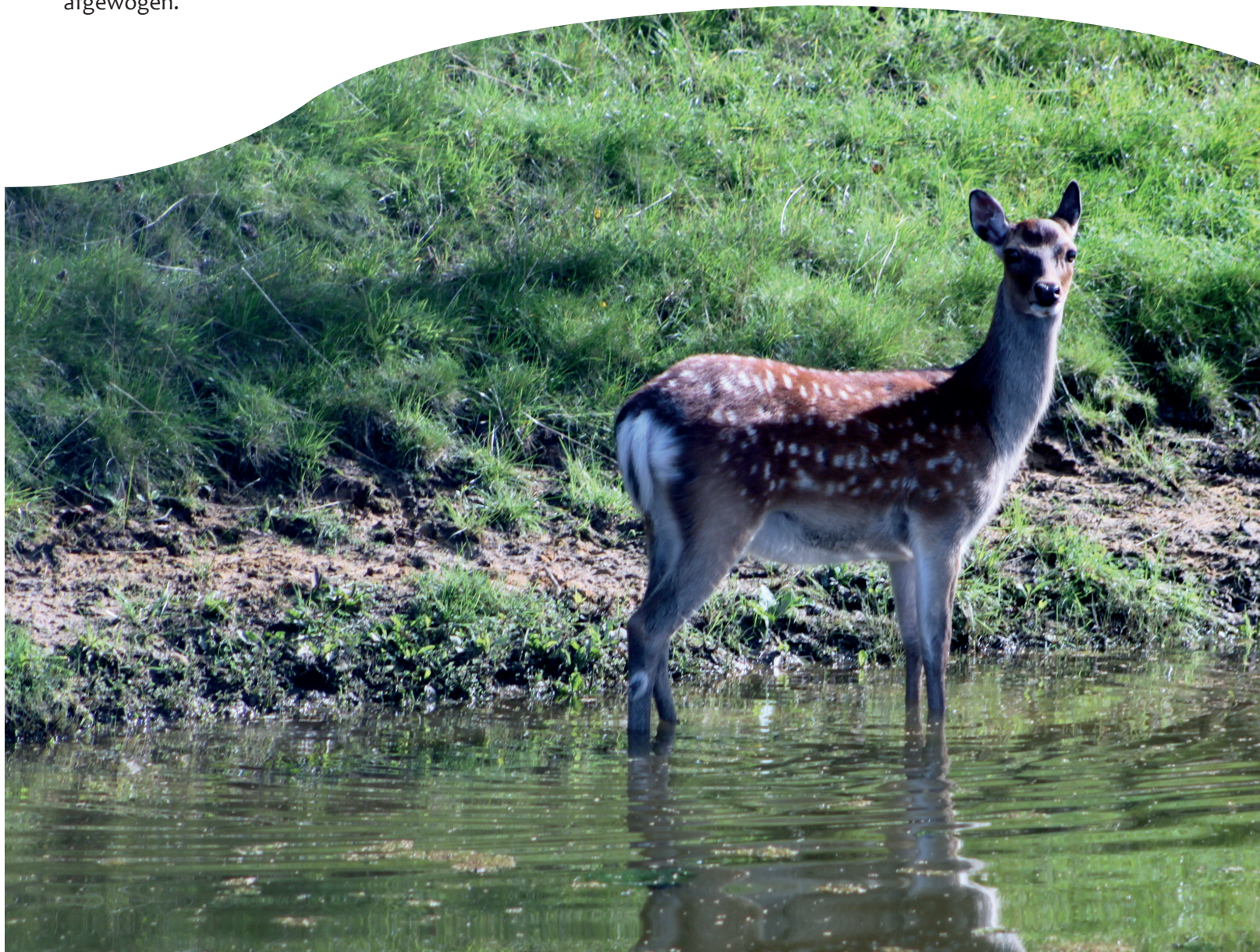
SPEERPUNT: NATUUR EN MILIEU

Situatie: Het buitengebied mag nog groener en natuurlijker worden. Mogelijk levert dat beperkingen voor de (intensieve) landbouw op. Tiny Houses kunnen in de natuur worden geplaatst, maar het buitengebied moet wel blijvend prioriteit blijven voor agrariërs, aldus sommige inwoners.

Doel: De natuur en biodiversiteit verbeteren door het inzaaien van akkerranden en meer bloemen voor insecten. De eikenprocessierups moet worden aangepakt. Met beleid maaien en minder klepelen kan de biodiversiteit verbeteren. Mogelijke uitbreiding van veehouderij in buitengebied moet goed worden afgewogen.

Wensen/acties:

- Akkerranden-, bloemen en wildstroken aanleggen
- Vogelhuisjes ophangen voor aanpak processierups
- Biodiversiteit bevorderen door met beleid maaien en klepelen
- Balans zoeken tussen (uitbreiding) veehouderij en natuur
- Fijnstof door vele verkeer beperken

SPEERPUNT: SCHONE ENERGIE

Situatie: Inwoners van Harreveld vinden natuur en milieu belangrijk. Ze zien mogelijkheden en kansen om schone energie op te wekken in de groene ruimte.

Doel: Meer schone energie opwekken. Niet door extra windmolens, maar wel door meer zonnepanelen op de daken (niet op landbouwgrond!) en collectieve projecten om energie op te wekken, bijvoorbeeld door middel van aardwarmte. Overtollige zon- en wind-energie kan worden gebruikt voor elektrolyse (H₂) en lantaarnpalen zouden kunnen schijnen op zonne-energie en eventueel gecombineerd worden met een oplaadpunt voor elektrische voertuigen. In Tiny Houses kan energiebewuster of zelfs energieneutraal worden gewoond.

Wensen/acties:

- Zonnepanelen op daken stimuleren
- Collectieve energieprojecten opzetten
- Lantaarnpalen op zonne-energie en met laadpunt realiseren
- Energieneutrale Tiny Houses neerzetten

SPEERPUNT: GROEN

Situatie: Hoewel Harreveld al mooi groen is, kan het altijd beter. De entree vanaf de N18 is erg verbeterd de afgelopen jaren. De entree vanaf de Harreveldseweg is een stuk minder uitnodigend, wellicht liggen hier nog kansen. Karakteristiek voor Harreveld is de gracht die destijds bij de Havezate behoorde. Deze gracht is altijd in stand gehouden. De gracht en de entree vanaf de N18 worden niet altijd even goed onderhouden, wat leidt tot ongedierte.

Doel: Meer groen op het kerkplein, een groen park naast het dorps huis en een groen schoolplein. Het zou mooi zijn als de school(kinderen) hierbij worden betrokken. Ook wordt geopperd om het plantsoen aan het einde van de Klaproosstraat te herinrichten en, bij de aanpak van straten, bomen te laten staan of te herplanten. In het buitengebied ziet men wildstroken langs wegen en fietspaden wel zitten.

Wensen/acties:

- Inrichten groene plekken in het dorp, waaronder kerkplein
- Wildstroken langs wegen en fietspaden inrichten en onderhouden
- Onderhoudsverzoek gracht indienen bij gemeente en waterschap
- Dorpsentree vanaf Harreveldseweg aantrekkelijker maken

WAT WIL HARREVELD?

- Meer groen op kerkplein en in de kern
- Meer akkerranden, bloemenstroken en kruidenmengsels
- Meer zonnepanelen op daken
- Collectief energie opwekken / opslaan

TOERISME & BEDRIJVIGHEID

Harreveld is een dorp met weinig winkels, maar toch is er wel veel bedrijvigheid. Er zijn een aantal kleinschalige voorzieningen, waarmee toch aan eerste levensbehoeften van de inwoners kan worden voldaan. Het is goed bereikbaar, dat is niet alleen een pluspunt voor bewoners, maar ook positief voor het toerisme. Het is wel zaak om de voorzieningen, bedrijvigheid en toerisme op peil te houden en waar mogelijk te verbeteren.

SPEERPUNT: VOORZIENINGEN

Situatie: Er is geen supermarkt of drogist in Harreveld en ook geen ziekenhuis of huisartsenpost. Deze voorzieningen zijn wel binnen een kleine straal te bereiken en bij het Dorpshuis is een AED beschikbaar bij noodgevallen. Echter, inwoners kunnen op meerdere manieren boodschappen doen in het dorp. Er rijdt een brood- en SRV-wagen (alleen op bestelling) en er zijn enkele kleine winkels waar verse producten te koop zijn, zoals bij Zorgboerderij De Lindeboom. Op vrijdagen is er rond het middaguur verse vis te halen en 's avonds staat er een patatkraam. Er is horeca in het dorp, maar hier is wellicht nog meer uit te halen.

Doel: Qua voorzieningen hoeft er in eerste instantie niet veel te veranderen, maar het zou wel fijn zijn als het kopen van etenswaren, liefst lokale producten, in Harreveld makkelijker zou worden. Ook is het van belang om de horeca in het dorp te behouden en aantrekkelijker te maken voor toeristen.

Wensen/acties:

- Gemeentelijk beleid laten aanpassen om kleinschalige verkoop aan huis mogelijk te maken
- Onderzoeken of centrale streekwinkel met lokale producten of markt met groente en fruit mogelijk is (mogelijk op vrijdag icm de viskraam)
- Horeca in het dorp houden en vaker open en aantrekkelijker voor toeristen

SPEERPUNT: TOERISME

Situatie: Harreveld heeft veel te bieden, maar op het gebied van toerisme is nog best meer te halen, meent de bevolking. Er zou meer gelegenheid moeten komen voor toeristen om te overnachten, bijvoorbeeld op boerencampings of B&B's.

Doel: De regels voor kleine campings en B&B's zouden soepeler mogen, door bijvoorbeeld jaarrond toerisme toe te staan. Dat is ook goed voor het laagdrempelig ondernemen. Meer viswater en een recreatieplas met strand ziet men ook wel zitten, evenals het aanleggen van meer wandelpaden, nieuwe Kerkenpaden met groen en een kinder-doe-wandelpad.

Wensen/acties:

- Meer boerencampings/overnachtingsmogelijkheden en soepelere regels
- Mogelijkheid om laagdrempelig en jaarrond toeristen te ontvangen
- Meer toeristische routes/paden/voorzieningen (TOP?) en deze goed onderhouden

SPEERPUNT: BEREIKBAARHEID

Situatie: Harreveld is goed bereikbaar, het ligt direct aan de N18, die weer verbonden is met de A18. Er is een bushalte waarbij er elk half uur een bus langs komt. Toen de gehele kruising werd aangepakt zijn ook de bushaltes opgeknapt. Het fietsenhok was te klein voor het aantal dat er dagelijks staat, maar dit is inmiddels aangepast. Alle fietsen kunnen er nu staan.

Doel behaald: Fietsenhok bij de bushalte is aangepast.

SPEERPUNT: ONDERNEMEN

Situatie: Er waren in 2021 140 bedrijven gevestigd in Harreveld. Daarvan hebben er 40 een landbouw/ bosbouw/visserij functie, 11 een industrie functie, 25 een nijverheid/energie functie, 25 betreft handel/horeca, 5 vervoer en informatie, 10 financiële diensten en onroerend goed, 10 zakelijke dienstverlening en 15 bedrijven zijn gericht op cultuur/recreatie/overige diensten.* Ondernemers zijn belangrijk voor de leefbaarheid in een dorp. Daarom wil Harreveld inzetten op bedrijvigheid voor de lokale bewoner.

*gegevens over 2021, bron www.allecijfers.nl

Doel: Nieuwe economische activiteiten ondersteunen en zelfstandig ondernemers faciliteren.

Wensen/acties:

- Gestopte boerenbedrijven inzetten als broedplaats voor nieuwe economische activiteiten
- Flexplekken creëren
- Bouwgebied toewijzen voor kleine zelfstandige ondernemers

WAT WIL HARREVELD?

- Boerencampings, B&B, 365 dagen ondernemen
- Extra wandelpaden en routes
- Fietsroute netwerk met pauzeplaats in Harreveld
- Meer streekwinkels en lokale producten
- Plek voor ondernemers in stoppende boerderijen

WAT DE JEUGD WIL

De jeugd heeft de toekomst en daarom is het belangrijk dat ook zij gehoord worden. Wat vinden zij belangrijk om Harreveld leefbaar te houden? Die vraag werd gesteld aan de Harreveldse basisschoolleerlingen. Oftewel: wat vinden zij dat er moet blijven en wat zijn hun ideeën voor de toekomst?

DIT MOET BLIJVEN:

- Het jeugdkamp
- Het dorpshuis
- De kerk
- De school
- De carnavalsoptocht
- De kermis
- De Harmonie
- De molen
- De fietscrossbaan
- De speeltuin
- Het voetbalveld
- Café De Boer

IDEEËN VOOR DE TOEKOMST:

- Een veiligere Kerkstraat
- Pinautomat voor ouderen
- Kleine supermarkt
- Grotere kermis
- Kunstgras en een net boven de kooi
- Weer Harreveld on Wheels
- Een bejaardentehuis of aanleunwoningen voor ouderen
- Meer activiteiten voor basisschoolkinderen en jongeren tot 16 jaar (bijvoorbeeld clubavonden zoals in Lievelede)
- Een natuurspeeltuin waar lekker kan worden gespeeld

BETERE AFSTEMMING

Jeugdinstelling De Horizon blijkt de leefbaarheid voor schoolkinderen in Harreveld negatief te beïnvloeden: sommigen geven aan dat ze niet naar de speeltuin durven als er jongeren van de instelling zijn. Het lijkt sommige kinderen wel wat als er helemaal geen De Horizon meer is, maar ook meer beveiliging in en rondom de instelling en beleid voor Horizon-jongeren over het gebruik van de speeltuin worden als oplossingen geopperd. Een betere afstemming met Horizon is dus wenselijk, ook vanuit de Harreveldse jeugd.

Ge

HOE NU VERDER

Uit dit Dorpsplan blijkt wel weer: een dorp is nooit af. Er zijn steeds weer nieuwe zaken nodig. Ideeën zijn er genoeg, maar deze kunnen we alleen realiseren met elkaar. Dorpsbelangen Harreveld heeft daar al een begin mee gemaakt. Er zijn diverse werkgroepen samengesteld die zich bezighouden met een bepaald thema of onderwerp uit het dorpsontwikkelingsplan. Voor sommige van die onderwerpen worden al plannen gemaakt of misschien wordt zelfs al gewerkt aan de uitvoering ervan. Maar voor heel veel andere wensen en ideeën zijn nog mensen nodig die zich hiermee bezig willen houden. Jij dus!

Natuurlijk kunnen wij, en jij, dat niet alleen. Gezamenlijk kunnen we, in werkgroepen met eventueel de gemeente daarbij betrokken, onze plannen realiseren. Ook huren we waar nodig professionele partijen in om ons daarbij te helpen. We hoeven en kunnen niet alles alleen, maar we hebben sowieso hulp nodig om onze plannen werkelijkheid te maken. Dus aarzel niet en meld je aan om mee te helpen om 'Ons Harreveld' leefbaar te houden!

MELD JE NU AAN!
MAIL NAAR DB@HARREVELD.NL
EN LAAT WETEN WAT JIJ
VOOR HARREVELD KAN BETEKENEN!

